

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНА НАУКОВА УСТАНОВА
«ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТИ»
вул. Митрополита Василя Липківського, 36, м. Київ, 03035,
тел./факс: (044) 248-25-13

Від 10.12.2018 № №22.1/10-4665

На № _____ від _____

Ректорам (директорам) інститутів
післядипломної педагогічної освіти

Про проведення III етапу
та підготовку до IV етапу
Всеукраїнської учнівської
олімпіади з історії у 2018/2019 н.р.

Шановні колеги!

Надсилаємо для практичного використання методичні рекомендації щодо проведення III етапу та підготовки до IV етапу Всеукраїнської учнівської олімпіади з історії у 2018/2019 н.р.

Додатки на 6 арк.

З повагою
директор

О. М. Спирін

Додаток
до листа Державної наукової
установи «Інститут модернізації
змісту освіти»
10.12.2018 № №22.1/10-4665

Методичні рекомендації про проведення III етапу
та підготовку до IV етапу Всеукраїнської учнівської олімпіади
з історії у 2018/2019 н. р.

Повідомляємо, що відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 02.08.2018 № 849 «Про проведення Всеукраїнських учнівських олімпіад і турнірів з навчальних предметів у 2018/2019 навчальному році» III етап Всеукраїнської учнівської олімпіади з історії проводиться у січні-лютому 2019 року відповідно до графіків, визначених департаментами (управліннями) освіти і науки та за завданнями регіональних предметно-методичних комісій.

Порядок організації проведення Всеукраїнських олімпіад визначає Положення про Всеукраїнські учнівські олімпіади, турніри, конкурси з навчальних предметів, конкурси-захисти науково-дослідницьких робіт, олімпіади зі спеціальних дисциплін та конкурси фахової майстерності, затверджене наказом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України № 1099 від 22.09.2011 року, зареєстроване в Міністерстві юстиції України від 17 листопада 2011 року за № 1318/20056 (зі змінами) (далі – Положення).

Про організаційно-методичне забезпечення
III етапу Всеукраїнської учнівської олімпіади з історії

У III етапі учнівської олімпіади з історії згідно з пунктом 3.5.1. Положення беруть участь учні 8–11 класів закладів загальної середньої освіти, що стали переможцями II етапу олімпіад і включені до складу команди району (міста).

III етап олімпіади з історії рекомендуємо проводити в один тур за завданнями, підготовленими відповідними предметно-методичними комісіями, персональний склад яких затверджується департаментами (управліннями) освіти і науки обласних, Київської міської державної адміністрацій.

Завдання III етапу мають бути укладені відповідно до чинних навчальних програм з історії України та всесвітньої історії з урахуванням нових тенденцій історичної освіти.

Продовження додатка

При складанні завдань обласного етапу потрібно враховувати тематику матеріалу з історії України та всесвітньої історії, вивченого учнями відповідного класу на час проведення олімпіади. Структуру комплекту завдань, типологію завдань та рівень їх складності предметно-методичні комісії визначають самостійно.

Для перевірки олімпіадних робіт потрібно передбачити відповідні критерії їх оцінювання. Журі має забезпечити застосування однакових критеріїв до всіх робіт відповідного класу. Критерії оцінювання завдань мають бути сформульовані та затверджені членами журі до початку перевірки робіт учасників олімпіади. По завершенні перевірки, розроблені критерії разом із результатами оприлюднюються. На їх основі проводиться апеляція. Апеляційна комісія для розгляду суперечливих питань створюється оргкомітетом на початку змагань.

До складу журі III етапу олімпіади, крім учителів та методистів, слід залучати науковців і викладачів закладів вищої освіти, проте журі змагань не повинно складатись переважно з фахівців одного закладу освіти. Кількість журі не має перевищувати третини від кількості учасників олімпіади.

При визначенні переможців змагань необхідно дотримуватися пункту 5.4 Положення, зокрема, що переможцем не може бути учасник, який за сумарним результатом у всіх обов'язкових турах відповідного етапу олімпіади набрав менше, ніж третину від максимально можливої сумарної кількості балів. Переможці III етапу олімпіади нагороджуються дипломами I, II, III ступенів окремо за класами, що не перевищує 50% числа учасників змагань з орієнтовним розподілом дипломів 1:2:3.

Про структуру і зміст завдань

IV етапу Всеукраїнської учнівської олімпіади з історії 2017/2018 н. р.

Щодо структури і змісту завдань IV етапу Всеукраїнської учнівської олімпіади з історії 2018/2019 н. р. повідомляємо таке.

1. До комплекту буде включено матеріал з історії України та всесвітньої історії з дотриманням пропорції 3:2 у співвідношенні кількості завдань з історії України і всесвітньої історії.

2. Завдання будуть підготовлені відповідно до навчальних програм:

Історія України. Всесвітня історія. 5–9 класи, затверджені наказом Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 р. № 804;

Історія України. Всесвітня історія» (11 клас), затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 14.07.2016 р. № 826;

Історія України. Всесвітня історія 10-11 класи (10 клас), затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 23.10.2017 р. № 1407.

Програми розміщено на сайті Міністерства освіти і науки: <http://mon.gov.ua/activity/education/zagalna-serednya/navchalni-programi-5-9-klas-2017.html>; <http://mon.gov.ua/activity/education/zagalna-serednya/navchalni-programy.html>

3. Комплект завдань для 11 класу буде охоплювати навчальний матеріал за весь курс шкільної історії, для інших класів відповідно:

10 клас – за попередні роки та матеріал, що був вивчений у 10 класі на час проведення олімпіади (Історія України: Тема 1. Україна в роки Першої світової війни». Тема 2. Початок Української революції. Тема 3. Розгортання Української революції. Боротьба за відновлення державності. Тема 4. Встановлення й утвердження комуністичного тоталітарного режиму в Україні).

Всесвітня історія: Тема 1. Передумови Першої світової війни. Війна та революції. Тема 2. Повоєнне облаштування світу. Тема 3. Провідні держави світу в міжвоєнний період. Тема 4. Держави Центрально-Східної Європи.

9 клас – за попередні роки та матеріал, що був вивчений у 9 класі на час проведення олімпіади (Історія України – Розділ 1. Українські землі у складі Російської імперії наприкінці XVIII – у першій половині XIX ст. Розділ 2. Українські землі у складі Австрійської імперії наприкінці XVIII – у першій половині XIX ст. Розділ 3. Повсякденне життя та культура України кінця XVIII – першої половини XIX ст. Розділ 4. Українські землі у складі Російської імперії в другій половині XIX ст. Розділ 5. Українські землі у складі Австрійської імперії в другій половині XIX ст.

Всесвітня історія – Розділ 1. Європа в часи Французької революції та наполеонівських війн. Розділ 2. Європа та Америка в добу революцій та національного об'єднання (1815–1870 рр.).

8 клас – за попередні роки та матеріал, що був вивчений у 8 класі на час проведення олімпіади (Історія України – Розділ 1. Українські землі у складі Речі Посполитої (XVI – перша половина XVII ст.). Розділ 2. Становлення козацтва (XVI – перша половина XVII ст.). Розділ 3. Національно-визвольна війна українського народу середини XVII ст.

Всесвітня історія – Розділ 1. Великі географічні відкриття та становлення капіталістичних відносин. Розділ 2. Високе Відродження та Реформація в Західній Європі. Розділ 3. Держави Західної Європи в XVI–XVII ст.

4. Завдання будуть стосуватися таких галузей історичної науки, як соціально-економічна, політична, культурна, релігійна історія, історія

повсякдення, спеціальні історичні дисципліни, історичне краєзнавство.

5. Завдання олімпіади будуть спрямовані на виявлення рівня розвиненості в учасників олімпіади основних складових історичної свідомості (знання основних подій, явищ та процесів, їх інтерпретації; уміння пояснити зв'язки між історичними подіями та явищами, оцінювати їх під різними кутами зору, знаходити нові аспекти змісту чи нові способи розв'язання проблем тощо), сформованості у них ключових і предметних компетентностей та уміння інтегрувати знання з інших навчальних предметів.

6. Традиційно до комплексу будуть включені завдання, пов'язані з історією регіону, де проходить олімпіада, з дотриманням обов'язкової умови: ці завдання відображатимуть факти, події, явища, що мають загальноукраїнське значення або ж розглядаються у загальноукраїнському контексті.

7. У змісті завдань знайдуть відображення події історичного календаря 2019 року.

Змагання учасників IV етапу Всеукраїнської учнівської олімпіади з історії проходитимуть у два тури, перший – теоретичний та другий – практичний.

1-й день (теоретичний тур). Кількість завдань у 9-11 класах – 5, у 8 класі – 4. Теоретичний тур передбачає завдання розгорнутого типу (написання за заданою темою наукової статті, історичного портрету, історичного есе, енциклопедичної довідки, розгорнутого плану-конспекту тощо). Враховуватиметься повнота і глибина розкриття теми, вміння здійснювати науковий аналіз, логічність і послідовність викладу матеріалу, обґрунтованість висновків, структурованість відповіді, культура письма та грамотність.

2-й день (практичний тур). Кількість завдань – у 9-11 класах – 9, у 8 класі – 7. Практичний тур передбачає розв'язання завдань проблемно-практичного характеру, направлених на перевірку знань історичних фактів, основних віх біографій видатних історичних осіб, уміння аналізувати текстові та візуальні джерела, встановлювати хронологічні, просторові та причинно-наслідкові зв'язки, визначати поняття тощо.

З метою удосконалення підготовки до олімпіадних змагань, урахування рекомендацій Всеукраїнського журі щодо опрацювання окремих тем та виконання відповідних типів завдань радимо ознайомитися з аналізом робіт учасників IV етапу Всеукраїнської учнівської олімпіади з історії 2018 р.

Аналіз виконання завдань учасниками заключного етапу історичної олімпіади 2018 року надруковано в газеті «Історія України» № 23-24 за 2018 р.

Завдання IV етапу олімпіади з історії 2018 року, відповіді на завдання

Продовження додатка

практичного туру надруковано в газеті «Історія України» № 12, 13 2018 р.

Тематичні матеріали з історії Львівщини будуть надруковані в газеті «Історія України» № 1-4 за 2019 р.

Про формування команд для участі
у IV етапі Всеукраїнської учнівської олімпіади з історії

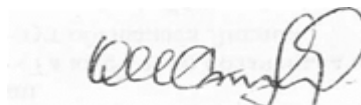
Кількісний склад команд для участі у IV етапі олімпіад з навчальних предметів визначається відповідно до рейтингу команд (п.9.2. Положення). Кількісний склад команд для участі у IV етапі олімпіад 2018/2019 н.р. затверджені п. 2 зазначеного вище наказу (Кількісний склад команд для участі у IV етапі олімпіади з історії 2018/2019 н.р. додається).

Наголошуємо, що згідно з пунктом 9.9.7 Положення до складу команд, що посіли I-VI місця у Всеукраїнській учнівській олімпіаді з історії у 2017 – 2018 роках (Сумська, Житомирська, Черкаська, Тернопільська, Запорізька, Івано-Франківська області) обов'язково включається по 2 учні із класу, а решти команд – по одному учню із класу.

Звіт про проведення III етапу Всеукраїнської учнівської олімпіади з історії разом із текстами завдань III етапу та заявку на участь команди регіону у IV етапі Всеукраїнської учнівської олімпіади з історії необхідно до 5 березня 2019 року надіслати за адресою Державної наукової установи «Інститут модернізації змісту освіти»: 03035, м. Київ, вул. Митрополита Василя Липківського, 36, к. 214, e-mail: obdarovani.iitzo@ukr.net, відділ роботи з обдарованою молоддю. Просимо врахувати, що у заявках потрібно повністю вказати прізвище, ім'я та по батькові учасників олімпіади, їх вчителів та керівників команд.

Додаткову інформацію можна отримати за телефоном: (044) 248-18-13 та за вказаною вище електронною адресою.

Директор

О. М. Спирін

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Міністерства освіти і науки України
від 02.08.2018 № 849

КІЛЬКІСНІ СКЛАДИ КОМАНД ДЛЯ УЧАСТІ В ІV ЕТАПІ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ ОЛІМПІАДИ З ІСТОРІЇ У 2018/2019 НАВЧАЛЬНОМУ РОЦІ

№ п/п	Назва областей	Кількість учнів 2017 р.	2017			Рейтинг 2017 р.	Місце	Кількість учнів	2018			Рейтинг 2018р.	Місце	Загальний рейтинг	Місце	Кількість учнів 2019 р.
			Диплом						Диплом							
			I	II	III				I	II	III					
1.	СУМСЬКА	4		3		2,25	3	6	3	2	1	3,67	1	5,92	1	14
2.	ЖИТОМИРСЬКА	5	2	2		3,20	1	6	1	2	1	2,00	4-5	5,20	2	10
3.	ЧЕРКАСЬКА	4	1	1	2	2,50	2	6		3	1	1,67	6	4,17	3	9
4.	ТЕРНОПІЛЬСЬКА	4	1		1	1,50	5-7	4	2			2,50	3	4,00	4	10
5.	ЗАПОРІЗЬКА	4		1	1	1,00	11-15	4	2		1	2,75	2	3,75	5	10
6.	ІВАНО-ФРАНКІВСЬКА	8		3	3	1,50	5-7	8		4	4	2,00	4-5	3,50	6	8
7.	МИКОЛАЇВСЬКА	8	1	2	5	2,00	4	9	1	1	4	1,33	9	3,33	7	8
8.	КИЇВСЬКА	7		2	3	1,29	8	7		3	2	1,57	7	2,86	8	7
9.	РІВНЕНСЬКА	4		1	1	1,00	11-15	4	1		1	1,50	8	2,50	9	8
10.	ХАРКІВСЬКА	2		1		1,50	5-7	5		1	1	0,80	11-12	2,30	10	7
11.	ПОЛТАВСЬКА	6	1		1	1,00	11-15	5		1	1	0,80	11-12	1,80	11-12	6
12.	м. КИЇВ	8		1	2	0,63	17	6		2	1	1,17	10	1,80	11-12	6
13.	ДОНЕЦЬКА	3		1		1,00	11-15	4			3	0,75	13-14	1,75	13	6
14.	ДНІПРОПЕТРОВСЬКА	3		1		1,00	11-15	4			2	0,50	17-19	1,50	14	6
15.	КІРОВОГРАДСЬКА	6	1		2	1,17	9-10	5			1	0,20	20-21	1,37	15	6
16.	ВІННИЦЬКА	6	1		2	1,17	9-10	6			1	0,17	22	1,34	16	4
17.	ЧЕРНІГІВСЬКА	7			3	0,43	20	9		1	2	0,56	16	0,99	17	4
18.	ЗАКАРПАТСЬКА	5			1	0,20	25	4		1		0,75	13-14	0,95	18	4
19.	ВОЛИНСЬКА	3			1	0,33	21-22	6			3	0,50	17-19	0,83	19-20	4
20.	ХМЕЛЬНИЦЬКА	3			1	0,33	21-22	4			2	0,50	17-19	0,83	19-20	4
21.	ЛЬВІВСЬКА	8			2	0,25	23-24	7			4	0,57	15	0,82	21	4
22.	ХЕРСОНСЬКА	5		1		0,60	18	5			1	0,20	20-21	0,80	22	4
23.	ЛУГАНСЬКА	4		1		0,75	16	4				0,00	24-25	0,75	23	4
24.	ОДЕСЬКА	4			2	0,50	19	4				0,00	24-25	0,50	24	4
25.	ЧЕРНІВЕЦЬКА	8			2	0,25	23-24	8			1	0,13	23	0,38	25	4
	Всього:	129	8	21	35			140	10	21	38					161

Т.в.о. директора Інституту модернізації змісту освіти

Ю. І. Завалевський

Директор департаменту загальної середньої та дошкільної освіти

Ю. Г. Кононенко